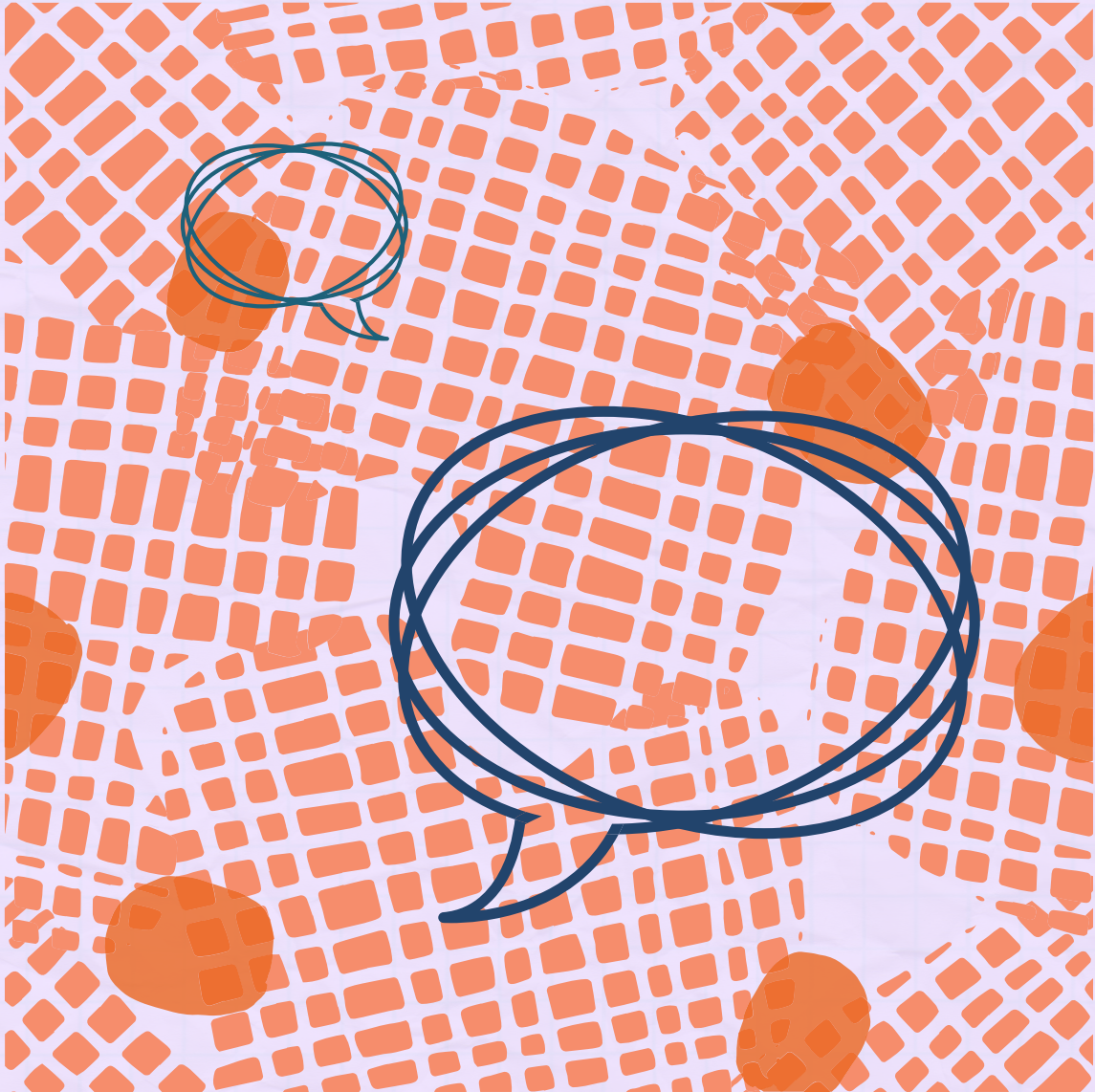

Eeva Åkerblad

Monet äänet

OPAS TAIDEPAJAKOKONAISUUTEEN

Kulttuuriaitta

SYTTÄIS

3	Lastenkulttuurin menetelmäoppaat
4	Pajasta
5	Pajaohjaajan muistilista
8	Pajan vaiheet
14	Liitteet

Paja: Monet äänet -taidetyöpaja

Ryhmä: 4.-9.-luokkalaiset, nuoret, aikuiset

Kesto: 4 oppituntia tai enemmän

Pajasta: Mikä minulle on tärkeää?
Mihin haluaisin vaikuttaa?
Pajassa valmistetaan vaihe vaiheelta yhteinen teos, joka tuo esille osallistujille tärkeitä asioita.

Lastenkulttuurin menetelmäoppaat

Kädessäsi on ainutlaatuinen opas, jonka avulla voit avartaa kulttuurin kokemisen maailmaa ja toteuttaa uudenlaisen työpajan tai taidehetken. Se on syntynyt Kulttuuriaitassa, joka kuuluu valtakunnalliseen Lastenkulttuurikeskusten verkostoon.

Lastenkulttuurin menetelmäoppaat toteuttavat arvoja, jotka ovat yhteisiä kaikille verkoston toimijoille. Niitä ovat jokaisen lapsen ja nuoren oikeus taide- ja kulttuuripalveluihin, lapsilähtöiseen osallisuuteen, taiteen raja-aitojen rikkomiseen sekä kulttuurien väliseen vuoropuheluun. Toivomme, että nämä arvot leviävät menetelmäoppaittemme kanssa ympäri Suomen lisäämään lasten ja nuorten taideiloa myös sinne, missä varsinaisia lastenkulttuurikeskuksia ei vielä ole.

Kulttuuriaitta

Kulttuuriaitta on Jyväskylän, Muuramen, Hankasalmen, Toivakan, Uuraisten, Laukaan, Petäjäveden, Keuruun ja Multian alueella toimiva lasten- ja nuortenkulttuurin yhteistyöverkosto. Kulttuuriaitta on yksi Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton perustajajäsenistä. Kulttuuriaitta tuo taiteen ja kulttuurin iloa lasten ja nuorten sekä heidän kanssaan työtä tekevien arkeen tarjoamalla monitaiteisia, osallistavia ja inspiroivia taidepajoja, kulttuuriretkiä, lastenkulttuuritapahtumia, järjestämällä koulutusta, seminaareja ja verkostotapaamisia lastenkulttuurin parissa työskenteleville.

Toiminnan ytimessä ovat tavoitteelliset kulttuuriopetus- tai kulttuurikasvatussuunnitelmat, joita menetelmäoppaat täydentävät tarjoten hyväksi koettuja valmiita sisältöjä kasvattajille ja taiteilijoille. Kynnys sukeltaa taiteeseen ja hyödyntää sen menetelmiä madaltuu menetelmäopas kainalossa.

Toivotamme sinulle ja ryhmällesi onnistunutta taidehetkeä, elämyksiä ja uusia oivalluksia!

Terveisin,

Lasten- ja nuortenkulttuurin seudullinen yhteistyöverkosto Kulttuuriaitta

JYVÄSKYLÄ

PAJASTA

Mikä minulle on tärkeää? Mihin haluaisin vaikuttaa? Mikä tekee hyvän elämän?

Monet äänet on toiminnallinen, nelituntinen pajakokonaisuus, joka kannustaa osallistujaa pohtimaan hänelle tärkeitä arvoja ja asioita ja miettimään, mitä hyvä elämä ja arki hänelle merkitsevät. Katsetta suunnataan sekä yhteiskunnan ja yhteisöjen että yksilön tasolle. Pajan aikana valmistetaan ryhmän **yhteinen teos**, installaatio, joka nostaa näitä ajatuksia taiteen muodossa esiin.

Pajan ensimmäisellä puoliskolla (2 x 45 min) tehdään erilaisia toiminnallisia harjoituksia, kuten leikkejä, sanataideharjoituksia ja keskusteluja, joiden avulla etsitään osallistujille merkityksellisiä aihepiirejä ja yksityiskohtia. Samalla lämmitellään ja virittäydytään työskentelyä varten. Lopuksi kukin osallistuja valitsee yhden aihepiirin, jonka hän kokee itselleen erityisen tärkeäksi ja kiinnostavaksi. **Pajan toisella puoliskolla** (2 x 45 min) valmistetaan ryhmän yhteinen taideteos, johon kukin osallistuja valmistaa osan yksin tai parin kanssa. Ensin päätetään yhdessä, mikä on valmiin teoksen muoto ja kokonaistiede. Kukin osa voi sisältää kuvia ja/tai sanoja. Kokonaisteoksen voi ajatella installaationa, joka laitetaan esille valittuun paikkaan tietyksi ajaksi.

Pajakokonaisuus soveltuu alakoulun myöhemmille luokille ja yläkouluun – miksei myös toiselle asteelle ja monenlaisille aikuisryhmille. Kestoa ja sisältöjä on mahdollista muovata osallistujien ja käytettävissä olevan ajan mukaan. Yhteisen teoksen valmistuksen voi laajentaa pitkäkestoisemmaksi projektiksi, toisaalta se on toteutettavissa yhdenkin päivän aikana. Koulussa pajan voi toteuttaa esimerkiksi kuvataiteen, äidinkielen ja kirjallisuuden tai yhteiskuntatiedon yhteisenä projektina.

Ohjaajaltaan paja ei vaadi erityisiä taitoja itse menetelmän suhteen. Uteliaisuudella, lempeydellä, kokeilumielellä ja kuuntelutaidoilla pääsee pitkälle. **Pajaohjaajan muistilista -osuudesta** saa vinkkejä ja näkökulmia tämän pajan – ja oikeastaan minkä tahansa luovan ryhmäprosessin – navigoimiseen. Listasta voiikin olla hyötyä myös muita työpajoja suunnitellessa ja ohjatessa. **Pajan vaiheet -osiossa** avataan tarkemmin pajan kulkua. Osaan harjoituksista löytyy lisämateriaalia **Liitteet-osuudesta** oppaan lopusta.

Vaikka pajassa valmistetaan yhteinen taideteos, on usein lopulta tärkeintä yhdessä tekeminen ja itse prosessi kokemuksena. Toivottavasti paja tarjoaa kentän, jolla voi turvallisesti ja haluamallaan tavalla käsitellä itselle tärkeitä asioita ja tuoda esiin omaa ääntä. Olen ohjannut tätä pajaa paljon Jyväskylässä ja Muuramessa – kiitos kuuluu kaikille niille lapsille ja nuorille, joiden vaikuttavissa projekteissa olen saanut olla mukana.

Antoisia ja uteliaita pajahetkiä toivottaa,

Eeva Åkerblad

FM, taidekasvattaja, sanataideohjaaja ja kirjoittaja

PAJAOHJAAJAN MUISTILISTA

15 vinkkiä taidetyöpajojen suunnitteluun ja ohjaamiseen

1. *Oppimistavoite*

Mitä työpajalla tavoitellaan? Taiteen avulla ja kautta opitaan aina niin maailmasta, itsestä kuin taiteesta itsestään.

2. *Työpajan runko ja draaman kaari*

Mitä harjoituksia valitaan aloitukseen, työskentelyvaiheeseen ja lopetukseen? Millainen tekeminen auttaa lämmittämään ja orientoitumaan aiheeseen, millainen toimintaan? Entä sulatteluun, jäähdyttelyyn ja reflektointiin? Jo suunnitellessa kannattaa hahmotella, mikä on kunkin harjoituksen päätavoite, ja miten se palvelee kokonaisuutta.

3. *Ryhmä*

Ovatko osallistujat tottuneita toiminnalliseen työskentelyyn? Tuntevatko osallistujat toisiaan entuudestaan? Muista jättää lämmittelylle ja turvallisen ilmapiirin rakentamiselle tarpeeksi aikaa. Kenties alussa kannattaa myös suosia yksin, pareittain ja pienryhmässä tehtäviä harjoituksia, eikä kylmiltään asettaa osallistujia tilanteeseen, jossa "esiinnyttään" koko ryhmän katseiden alla. Työskentelyn tavoitteet ja yhteiset pelisäännöt voidaan myös luoda yhdessä.

4. *Tila*

Mahdutteko työskentelemään luokahuoneessa tai muussa ryhmän käytössä olevassa tilassa vai tarvitaanko liikuntasali tai muu tila? Entä voisiko työpajatyöskentely olla hyvä tilaisuus käyttää tuttuja tiloja uudella tavalla?

5. *Aika & harjoitusten määrä*

Suunnitelmasta tekee usein liian ahtaan. Silti takataskussa voi olla hyvä olla muutamia lisäharjoituksia ylimääräisen ajan varalta. Esimerkiksi "peukkuväittämät" toimivat monessa tilanteessa. Myös keskustelulle on hyvä varata tarpeeksi aikaa.

6. *Turvallisuus*

Turvallisen ja hyväksyvän ilmapiirin merkitystä ei voi korostaa tarpeeksi. Luovaan toimintaan liittyy aina tietynlainen ennakoimattomuus, epävarmuus ja epämukavuuden riski. Pidä huolta siitä, että osallistujilla olisi mahdollisimman turvallinen olo olla. Kun ensin tuntee olonsa turvalliseksi, on helpompi heittäytyä ja kokeilla uutta.

7. *Vapaaehtoisuus*

Pajaan ja eri harjoituksiin osallistuminen perustuu aina vapaaehtoisuudelle. On motivoivampaa osallistua valinnastaan, ei pakosta. Osallistua voi monella tavalla. Myös päätös olla osallistumatta on tapa osallistua.

8. *Tahti ja jännite*

Suunnitellessa on usein hankala arvioida, kauanko yksittäistä harjoitusta kannattaa tehdä. Kuuntele tilannetta. Liian nopeassa tahdissa osallistujat eivät ehdi saamaan työskentelystä tarpeeksi irti, ja kiireen tuntu pilaa mahdollisuuden keskittyä. Jos taas samaa harjoitusta tehdään liian pitkään, saattavat osallistujat kyllästyä ja jännite hävitä.

9. *Itsesäätelyn mahdollisuus*

Ohjaamiseen liittyy aina vallankäyttöä. Vaikka suunnittelulla ja ohjaamisella on aikansa ja paikkansa, on osallistujalle tärkeä mahdollistaa valinnan, vaikuttamisen ja itsesäätelyn mahdollisuuksia. Miten osallistumisen kynnystä voisi madaltaa? Voi olla paikallaan muistuttaa, ettei ole "oikeaa" tai "väärää" tapaa tehdä: jokainen tekee tavallaan.

10. *Uteliaisuutta, ei arvottamista*

Voi olla hyvä muistuttaa, että pajan tuotoksia ei arvioida, arvostella tai vertailla keskenään. Tarkoituksena ei ole pyrkiä täydellisyyteen (sellaista ei edes ole) vaan uteliaasti kokeilla ja ihmetellä, minne matka vie. Tietenkin koulun säännöt ja muiden kunnioittaminen ovat voimassa myös pajan aikana. Jos pajan tuotoksia katsellaan yhdessä, ei tarkoituksena ole miettiä, ovatko ne "hyviä" tai "huonoja" vaan tuoda esiin, mikä niissä kiinnostaa ja herättää ajatuksia.

11. *Leikillisuus*

Draamakasvatuksessa puhutaan vakavasta leikillisyydestä, joka tarkoittaa sitä, että taide voidaan nähdä leikkinä, jonka tarkoitus on täyttää totta. Suuretkin oivallukset ja nytkähdykset voivat piiloutua kepeisiin ja hauskoihin vaatteisiin.

12. *Keskeneräisyyden arvostaminen*

Toiminnallinen tekeminen on aikaan kiinnittynyttä, eikä siitä tule koskaan valmista. Prosessi on lopputuotetta tärkeämpi. Nyt ei olla suorittamassa.

13. *Joustavuus*

Vaikka suunnitelma työpajaa varten olisi kuinka tarkka ja huolellisesti mietitty, on ohjaustilanne aina elävä. Kuuntele siis tilannetta tarkoin ja muokkaa suunnitelmaasi sen mukaan. Ei haittaa, vaikket ehtisikään ohjaamaan kaikkea, mitä olit suunnitellut, tai harjoitus, joka yleensä lähtee lentoon, ei jonakin päivänä toimikaan.

14. *Kysyminen ja kuunteleminen*

Pajaohjaajan tehtävänä ei ole antaa valmiita, "oikeita" vaustauksia - harvoin sellaisia edes on. Sen sijaan voi ohjata keskustelua kysymällä ja tarjoamalla vaihtoehtoisia ratkaisuja.

15. *Yhdessä tutkiminen*

Jokainen pajaprosessi on ainutkertainen ja yhteinen.

MONET ÄÄNET

Taidetyöpajan vaiheet

1. PAJAN ALOITUS

Pajan esittely ja tavoitteet

Esitellään ryhmälle aluksi tulevan työpajan sisältöä, tavoitteita ja aikataulua sekä luodaan yhteiset pelisäännöt luovaan työskentelyyn.

- Paja kestää yhteensä 4 oppituntia.
- Ensin pajassa tehdään erilaisia toiminnallisia harjoituksia (leikkejä, kirjoittamista, keskustelua), joiden avulla etsitään pajassa tehtävään taideteokseen aiheita.
- Sitten valmistetaan luokan yhteinen taideteos, johon jokainen valmistaa osan yksin tai parin kanssa.
- Teos sisältää kuvia ja/tai sanoja.

Pajan vaiheet

1. Pajan aloitus
2. Lämmittelyä
3. Aiheiden etsimistä
4. Yhteisen installaation suunnittelua
5. Oman taideteoksen valmistaminen
6. Installaation kokoaminen
7. Pajan lopetus

Suuntaviivoja työskentelyyn

- Pajan tuotoksia ei arvioida, vertailla tai arvostella. Vaikka omien ajatusten ja tuotosten jakamiseen kannustetaan, se ei ole pakollista.
- Jokainen saa tehdä omalla tavallaan: "oikeaa" tai "väärää" tapaa tehdä ei ole.
- Tärkeintä on uuden kokeileminen ja yhdessä tekeminen. Suorituspainetta ei tarvitse ottaa.
- Vaikka luovassa työskentelyssä on vapauksia, muistetaan myös yleiset säännöt ja muita kunnioittava käytös.

Lisäidea:

Etenkin pidemmissä projekteissa yhteiset pelisäännöt kannattaa luoda yhdessä.

Mitä olisi hyvä ottaa huomioon, jotta kaikilla olisi pajassa hyvä ja turvallinen olo?

2. LÄMMITTELYÄ

Tarvitaan:

- tila, jossa voi liikkua
- Vaikutusbingot (liite) tai tyhjiä papereita
- kyniä ja papereita
- teippiä tms.

Kuka tekee hyvää?

liikkumista, puhumista

Miten voit ilahduttaa muita arjessasi?

Asetutaan seisomaan piiriin, että yksi on keskellä. Paikat piirissä on merkitty esimerkiksi teipinpalalla tai esineellä.

Se, joka on keskellä, keksii muita ilahduttavan tai muille hyvää tekevän asian arjestaan (esim. pidän ovea auki, kiitän kaupan myyjää, sanon aamulla hyvää huomenta tms.). Kaikki, jotka tekevät itse joskus samoin, lähtevät vaihtamaan paikkaa. Se, joka jää ilman paikkaa, pääsee keskelle!

Vinkki: Ohjeistaessa voi muistuttaa, että keskelle nimenomaan pääsee, ei joudu. Kyse ei ole kilpailusta.

Vaikutusbingo

liikkumista, puhumista, kirjoittamista

Jaa jokaiselle osallistujalle oma tyhjä A4-kokoinen paperi, ja ohjeista piirtämään siihen ruudukko (3x3) – tai monisteella valmis bingoruudukko ohjeineen (**ks. liite**).

Ohjeista osallistujat kirjoittamaan viereiset kysymykset ruudukkoon haluamassaan järjestyksessä. Ruutuun on hyvä jättää tilaa myös vastaukselle!

Sen jälkeen pelataan bingoa kulkemalla tilassa ja kyselemällä ja kirjoittamalla vastauksia ruutuihin niin, että jokainen vastaus tulee eri osallistujalta. Se, joka saa ensimmäisenä vaaka- tai pystybingon, ilmoittaa siitä huutamalla. Sen jälkeen pelataan vielä koko ruudukon bingo.

Kysymykset bingoon

Mikä tekee sinut iloiseksi?

Minkä haluaisit muuttaa?

Mitä ilman et pärjää?

Mikä on täällä hyvin?

Mitä pitäisi olla enemmän?

Mitä pitäisi olla vähemmän?

Mikä on tärkeää kaikille?

Mikä sinut suuttumaan?

Mikä on turhaa?

Piirroksia

piirtämistä, kirjoittamista, puhumista

Piirrä parisi muotokuva vasemmalla kädelläsi (tai oikealla, jos olet vasenkätinen). Keksi parillesi kolme kysymystä asioista, joita et hänestä vielä tiedä. Kirjoita kysymykset samalle paperille kuin piirros.

Haastattele pariasi. Kirjoita vastaukset.
Vapaaehtoiset voivat esitellä parinsa myös muulle ryhmälle.

Minä olen... Tajunnanvirtakirjoittamista

kirjoittamista

Kirjoitetaan aluille jatkoa vapaalla tavalla.
Kullekin kohdalle ajastetaan 2 minuuttia kirjoitusaikaa.

Vinkki: Voi olla hyvä muistuttaa, ettei kirjoitettua tekstiä tarvitse näyttää kenellekään. Tehtävässä olennaista ei ole oikeinkirjoitus tai sisältö vaan yritys pitää kynä liikkeessä ja kokeilla kirjoittaa ylös kaikki, mitä mieleen juolahtaa.

ALUT

Minä olen...

Pidän...

Inhoan...

Toivon...

3. AIHEIDEN KERÄÄMISTÄ

Tarvitaan:

- liitutaulu tai muu kirjoitusalue seinällä aiheaatikoita varten
- liimapintaisia muistilappuja
- kyniä

Aloitutus

Kirjoitetaan taululle tai liimataan seinälle kysymys: *”Mitä haluaisit muuttaa tai mihin haluaisit vaikuttaa?”*

Piirretään taululle myös neljä suurta laatikkoa, joista kolmeen ensimmäiseen kirjoitetaan otsikoiksi seuraavat tekstit:

Laatikko 1: *”Omassa arjessasi”*

Laatikko 2: *”Suomalaisessa yhteiskunnassa”*

Laatikko 3: *”Maailmassa”*.

Post it -lappuilua

Ensimmäinen kierros

Osallistujat kirjoittavat post it-lapuille yhdellä tai muutamalla sanalla asian, jonka **haluaisi muuttaa** tai johon **haluaisi vaikuttaa** oman arjen, yhteiskunnan tai koko maailman tasolla. Kullekin lapulle kirjoitetaan vain yksi asia, mutta lappuja voi halutessaan tehdä useamman.

Valmis lappu käydään liimaamassa nimettömänä oikeaan laatikkoon.

Toinen kierros

Jokainen osallistuja valitsee taululta ainakin yhden post it -lapun, johon hänellä olisi mielessä jokin ratkaisu tai jonka pohjalta he muodostavat jonkin neuvon tai elämänohjeen.

Ratkaisu tai neuvo kirjoitetaan uudelle post it -lapulle ja liimataan taululle laatikkoon, johon on kirjoitettu otsikoksi *”Neuvoja ja ratkaisuja”*. Kaikki laput liimataan takaisin taululle.

Lopuksi pajan ohjaaja voi lukea ääneen, millaisia ongelmia on noussut esiin, ja millaisia ratkaisuja ja neuvoja niihin on ehdotettu.

Oman aiheen valinta

Lopuksi jokainen osallistuja valitsee taululta yhden lapun (mistä laatikosta tahansa), joka jollakin tavalla kiinnostaa ja puhuttelee häntä. Tätä lappua käytetään aiheena tai inspiraationa tulevassa installaatiossa. Tekstiä ja sisältöä saa kuitenkin halutessaan muuttaa.

4. YHTEISEN INSTALLAATION SUUNNITTELUA

Tarvitaan:

- paperia ja kyniä ideointia varten
- muita materiaaleja tarpeen mukaan

Yhteistä ideointia

Seuraavaksi aletaan ideoida yhteistä installaatiota, johon jokainen osallistuja valmistaa oman osan. Osa voi sisältää esimerkiksi tekstiä ja/tai piirrettyä, maalattua ja/tai valokuvattua kuvaa.

Ensin kuitenkin mietitään, mikä olisi yhteisen teoksen muoto ja kokonaisidea.

Kysymyksiä ideoinnin tueksi:

Mikä voisi olla idea, jossa useat palat muodostaisivat yhteisen kokonaisuuden?

Mitä materiaaleja käytetään? Vai olisiko toteutus digitaalinen?

Miten ja minne installaatio ripustetaan tai millä muulla tavalla se tulee katsojille näkyväksi? Ovatko palaset esimerkiksi roikkuvia vai kiinnitetäänkö ne seinään?

Muutamia ideoita muotoon:

Pyykkinaru, josta riippuu erilaisia asioita

Sadepisararat, jotka tippuvat pilvistä

Origamit, joissa on tekstiä ja piirroksia

Ilmapallot, jotka lentävät taivaalla

Kollaasi

Mielenosoituskyllit

...tai jotain aivan muuta!

Muutamia ideoita materiaaleiksi:

Monistuspaperi, sakset ja kyniä

Kierrätyskankaat ja maaleja

Muut kierrätyspaperit

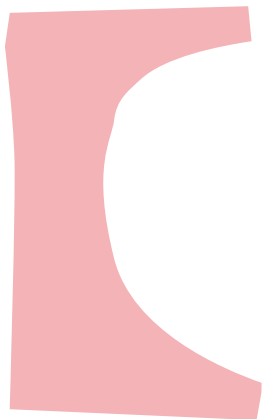
Rikkinäiset vaatteet

Pahvi

Matonkuteet ja muut langat ja narut

...tai jotain aivan muuta!

5. OMAN OSAN VALMISTAMINEN

Ideoita työskentelyyn

Kun yhteisen installaation idea on päätetty ja tarvittavat materiaalit nostettu esiin, alkaa kukin osallistuja valmistaa omaa palastaan yhteisteoksen osaksi. (On myös mahdollista, että palasta valmistetaan yhdessä parin tai pienryhmän kanssa.)

Oma teos voi sisältää esimerkiksi:

- kuvaa (piirrettyä, maalattua, valokuvattua...)
- tekstiä (yksittäinen sana tai lause, runo, kirje, kertomus, ruokaohje, vuoropuhelu, valitus tai ylistys, viesti, sarjakuva...)
- näiden yhdistelmää

6. INSTALLAATION KOKOAMINEN

Paikan valinta

Päätetään ensin, minne yhteinen installaatio ripustetaan. Tuleeko se esimerkiksi omaan luokahuoneeseen vai jonnekin, missä myös muut pääsevät näkemään sen?

Kokoaminen

Ripustetaan ja/tai kiinnitetään palaset yhteen yhteiseksi installaatioksi. Tässäkin kohdin kannattaa yhdessä miettiä, minkälaisia mahdollisuuksia kokoamiselle ja sen muodolle on, ja millaisia materiaaleja siihen tarvitaan.

Tarvitseeko se vielä jonkin uuden, kokoavan elementin?

Nimeäminen

Kun osaset on koottu yhteen, tutkitaan syntynyttä teosta yhdessä. Mikä voisi olla teoksen nimi? Halutaanko sen yhteyteen laittaa myös muita tietoja?

Lisäidea:

Voiko myös ulkopuolinen katsoja osallistua installaatioon jollakin tavoin? Voisiko sen yhteyteen jättää vaikka pienen viestin – tai jotakin muuta?

7. PAJAN LOPETUS

Yhteisen teoksen ihailua

Tutkitaan yhdessä pajassa syntynyttä installaatiota. Millaisia ajatuksia se herättää? Millaisia tulkintoja siitä voisi tehdä?

Reflektointia ja palautetta

Lopuksi kootaan yhteen pajaa ja sitä, millaista siihen oli osallistua. Tämän voi tehdä esimerkiksi **peukkuväittämien** avulla tai keskustelemalla.

Millaista pajassa oli? Mikä oli hauskinta, mikä ei ollut oma juttu? Millaisia odotuksia oli ennen pajaa? Mitä pajasta jää mieleen?

Peukkuväittämiä

Osallistujat sulkevat silmänsä. Ohjaaja lukee ääneen väitteen, ja osallistujat vastaavat niihin näyttämällä peukua ylös ("samaa mieltä"), alas ("eri mieltä") tai johonkin siltä väliltä.

Esimerkkiväitteitä:

1. Pajassa oli mukavaa.
2. Paja herätti uusia ajatuksia.
3. Teoksen tekeminen oli mielenkiintoista.
4. Opin jotakin uutta itsestäni.
5. Opin jotakin uutta taiteen tekemisestä.
6. Sain tuoda mielipiteeni esiin.
7. Jokainen voi tehdä taidetta.
8. Minulla on mahdollisuus vaikuttaa.

Vinkki:

Oppaan liitteenä on myös monistepohja palautteen keräämistä varten ja reflektion tueksi.

Vaikutusbingo

OHJE:

1. Kirjoita ensin kysymykset ruutuihin haluamassasi järjestyksessä. Jätä tilaa myös vastaukselle.

2. Sitten kerää vastauksia eri osallistujilta. Kuka saa ensin kolme ruutua, kuka täysbingon?

KYSYMYKSET:

Mikä tekee sinut iloiseksi?

Minkä haluaisit muuttaa?

Mitä ilman et pärjää?

Mikä on täällä hyvin?

Mitä pitäisi olla enemmän?

Mitä pitäisi olla vähemmän?

Mikä on tärkeää kaikille?

Mikä saa sinut suuttumaan?

Mikä on turhaa?

KYSYMYYS:

VASTAUS:

KYSYMYYS:

VASTAUS:

KYSYMYYS:

VASTAUS:

KYSYMYYS:

VASTAUS:

KYSYMYYS:

VASTAUS:

KYSYMYYS:

VASTAUS:

KYSYMYYS:

VASTAUS:

KYSYMYYS:

VASTAUS:

KYSYMYYS:

VASTAUS:

* ***Palautetta pajasta*** *

Millaista pajassa oli? Ympyröi haluamasi sanat. Voit lisätä myös uusia sanoja.

hauskaa mielenkiintoista innostavaa iloista ajatuksia
 outoa herättävää
 helppoa tylsää rentoa vaikeaa erilaista virkistävää
 kivaa vaihtelevaa jännittävää leppoisaa epämukavaa

Pidin siitä, että....

En pitänyt siitä, että...

Oivalsin taiteesta ja luovuudesta, että...

Opin ja oivalsin itsestäni, että...

Kolme sanaa, jotka otan pajasta mukaani:

1.

2.

3.

Kiitos, kun olit
mukana pajassa!

